

Tietosuojaselvitys Aviisi-projektissa ja Kansalliskirjaston digitaaliset aineistot

Missä mennään -seminaari, 16.2.2016

Tuula Pääkkönen (Aviisin teknisen työryhmän vetäjä)
ja Pirjo Karppinen (Vs. johtaja, Digitointi- ja konservointikeskus)

Aviisi-projektista

- Etsitään keinoja tekijänoikeudellisen aineiston laajempaan käyttöön yhteistyöpiloteilla
- Aviisi projektin tekijät:
 - Kansalliskirjaston digitointi- ja konservointikeskus, Kaakon Viestintä (Länsi-Savo) ja Viestilehdet Oy (Maaseudun Tulevaisuus), Kopioisto, Mikkelin kaupunki
- Pilotit Mikkelin alueen kouluissa, kirjastoissa, museoissa, jne. **käynnissä nyt.**
 - Ks. tarkemmin edellisen asiantuntijaseminaarin esityksestä

Pilottien tilanne

Mikkelin
sivistystoimi
- Peruskoulut
- Lukiot

Kansalais-
opisto

Mikkelin
kaupungin-
kirjasto

Mikkelin
kaupungin-
kirjasto /
kirjastokortti

Helsingin
yliopisto /
Ruralia

Helsingin
yliopisto /
FinClarín

Tampereen
yliopisto /
Kansan-
perinteen
arkisto

Mikkelin
Ammatti-
Korkeakoulu
(MAMK)

Mikkelin museot

Maakunta-arkisto

Suomen Elinkeinoelämän
keskusarkisto (ELKA)

Kaakon
Viestintä

Viestilehdet
Oy

Kopiosto

Kansallis-
kirjasto

Tietosuojaselvitys

- Tietosuojaselvityksen teki dosentti, OTT Marjut Salokannel (syyskuu 2015 - tammikuu 2016)
 - Pohtien tutkimus- ja opetuskäytössä aineistojen käyttöä ja tietosuojavaatimuksia
 - Huomioiden nykyisen lainsäädännön & EU:n tulevan tietosuoja-asetuksen kannalta
- Tietosuojaselvitystä käytiin yhteisessä seminaarissa 20.1.2016 läpi :
 - <http://blogs.helsinki.fi/digiaviisi/aviisi-projektin-tuore-tietosuojaselvitys-tukee-digitaalisten-sanomalehtien-kayttoa/>
- Marjut Salokanteleen koko selvitys löytyy:
 - <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201601253684>

Tietosuoja-asetus

EU:n yleinen tietosuoja-asetus

- Hyväksyttiin 15.12. 2015,
- Suoraan sovellettavaa oikeutta astuttuaan voimaan joskus kevään 2018 aikana (2 vuotta sen jälkeen kun julkaistu EU:n virallisessa lehdessä
- Sananvapauden periaatteet on pyrittävä yhteensovittamaan henkilötietojen käsittelyä sanomalehtiarkistoissa koskevan sääntelyn kanssa (121 johtolause)

Taustalla

KultTL

- KultTL antaa Aviisin toiminnalle lainsäädännöllisen perustan
- Kansalliskirjasto voi käsitellä henkilötietoja KultTL:n perusteella tapahtuvien tehtäviensä hoidossa (HetiL 8.1(4)) ja 12.1(5)
- KultL:n mukaan KK:lla on velvollisuus säilyttää talletettu aineisto tuleville sukupolville ja mahdollistaa aineiston käyttö ennen kaikkea tutkimukseen ja muihin yleisen edun kannalta tärkeisiin tarkoituksiin

Tietosuojaselvitys & digitaaliset aineistot (1/3)

”Oikeus tulla unohdetuksi”

- **Yleisillä hakukoneilla** kuten (Google, Bing, ...) on mekanismit joilla heidän hakutuloksistaan voi poistaa tiettyjä hakutuloksia -- alkuperäiseen aineistoonhan ei puututa.
- Teknisen ryhmän vetäjän tulkinta:
 - Yleinen hakukone vs. ”aineistoihin liittyvä hakukone”
 - Haku välttämätön, liki 10 miljoonan sivun käyttämiseen

Tietosuojaselvitys & digitaaliset aineistot (2/3)

”Oikeus saada tiedot korjattua”

- Teknisen ryhmän vetäjän tulkinta: Jos esim. digitoiduissa sanomalehdissä on virhe henkilötiedoissa tms.
 - Lehden julkaisijan korjaus/oikaisut löytyvät alkuperäistä seuraavista numeroista
 - Lisäksi nykyisellä leiketoiminnolla voidaan lisätä myös korjaukset tarvittavaan kohtaan

Tietosuojaselvitys & digitaaliset aineistot (3/3)

Rekisteriseloste

- Digi.kansalliskirjasto.fi - palvelussa on jo aiemmin tehty rekisteriseloste.
- Vaatii pientä päivitystä tietojen elinkaaren kuvaukseen ja esimerkiksi logien käsittelyyn

Yhteenveto

Lopputulos

- Aviisi –verkkopalveluun sisältyvän käytön voidaan katsoa kuuluvan KK:n julkisen tehtävän hoitoon (tutkimus ja opetus, kansalaisten käyttö) KultTL:n perusteella ja edellytyksellä, että käyttö tapahtuu teknisesti ja sopimuksilla varmistetussa rajoitetussa käyttöympäristössä, käytön voidaan katsoa olevan nykyisen henkilötietolain mukaista
- Mikäli palvelu laajenee avoimeen verkkoon tai tapahtuu esimerkiksi kolmannen tahon toimesta, tilanne on eri ja vaatii uudelleenarviointia

Lähde: Marjut Salokannel: Henkilötiedot ja Aviisi-pilotti, 20.1.2016

Mitä seuraavaksi?

- Analysoimme tietosuojaselvitystä ja EU:n tietosuoja-asetuksen sisältöjä lisää.
- Yhteistyö oikeudellisen ryhmän kanssa jatkuu
- Tarvittavia teknisiä muutoksia suunnitellaan ja toteutetaan
- Joitakin Aviisin tuomia muutoksia on jo nähtävissä <http://digi.kansalliskirjasto.fi> -palvelussa mm. digitaalisten aineistojen käyttö lähdeviitteinä helpottui
- Ota yhteyttä jos haluat tulla kokeilemaan / testaamaan tulossa olevia toimintoja

”Löydä historian aarteita lehtien sivuilta”

- Kansalaisopiston uudella kurssilla tutustutaan osallistujien kiinnostuksen ja aiheen pohjalta Kansalliskirjaston digitaalisten sanomalehtiaineistojen käyttöön
 - yhdessä tehden
 - ilman ennakko vaatimuksia
- **Maaliskuun tiistait klo 17:30-19:00**, Mikkelin kansalaisopisto
- Ilmoittaudu nyt!

Carnegie och hans miljoner.

Den berömde filantropen, miljardören Carnegie har åter väckt uppmärksamhet genom sin stora givmildhet. Han har nyligen skänkt 10 miljoner dollars för att befrämja arbetet för världsfreden. På bilden ses Carnegie i förgrunden och i bakgrunden en banktjänsteman, sysselsatt med att uppräknas den väldiga summan. På bordet ligger en miljon i guld och ännu skola nio sådana högar uppräknas.

Kuvan lähde: Carnegie och hans miljoner,
24.12.1910 Åland no 103 -
Kansalliskirjaston digitaaliset aineistot,
digi.kansalliskirjasto.fi

Kiitos!

<http://blogs.helsinki.fi/digiaviisi>
tuula.paakkonen@helsinki.fi